

KOKOUSMUISTIO

OHJAUSRYHMÄ: TALENT BOOST -TOIMENPIDEOHJELMA

Aika: Keskiviikko 6.4.2022 klo 9.00-10.30
Paikka: Teams

Osallistajat:

Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)

Jatkuvan oppimisen johtaja, Heidi Rontu, Metropolia ammattikorkeakoulu
Executive Vice President Paavo Virkkunen, Business Finland
Lainsäädäntöjohtaja, Riitta Koponen, SM
Lähetystöneuvos Laura Kamras, UM
Johtaja Tiina Korhonen, KEHA-keskus
Johtaja Riku Immonen, Pirkanmaan TE-toimisto
Johtaja Pirkko Melville, Keski-Suomen ELY-keskus
Palvelualuejohtaja Jaakko Niinistö, Vantaan kaupunki
Toimitusjohtaja Niko Kynäräinen, Turun kaupunki
Kaupunginjohtaja Esko Poikela, Rauman kaupunki
Ylijohantaja Timo Salovaara, DVV
Johtaja Samu Seitsalo, opetushallitus
Kansainvälisen osaamisen palveluiden johtaja Mari Taverne, Tampereen kaupunki
Neuvotteleva virkamies, Niina Suutarinen, VM
Neuvotteleva virkamies, Taina Kulmala, VNK
Johtava asiantuntija Elina Nurmi, Helsingin kaupunki
Maahanmuuttopäällikkö Jaana Suokonautio, ELY-keskus Riku Immonen
Vararehtori, professori Minna Martikainen, Vaasan yliopisto
Opetusneuvos Maija Innola, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtaja Jonna Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Johtava asiantuntija Laura Lindeman, työ- ja elinkeinoministeriö
Ohjelmapäällikkö Petra Lehto, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisasiantuntija Essi Lojander, työ- ja elinkeinoministeriö (poistui klo 10:08)
Erityisasiantuntija Laura Perheentupa, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisasiantuntija Pipa Turvanen, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisasiantuntija Tero Mikkola, työ- ja elinkeinoministeriö
Erityisasiantuntija Satu Salonen, työ- ja elinkeinoministeriö

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja kansliapäällikkö Anita Lehikoinen avasi kokouksen klo 9:00.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen ohjausryhmän kokouksen 21.1.2022 muistio.

3. Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton valtiosihteeriryhmän käynnistäminen

Laura Lindeman (TEM) esitteli koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton valtiosihteeriryhmän tehtävät ja toiminnan. Ryhmän tehtävänä on ohjata ja seurata koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartan toimintasuunnitelman poikkihallinnollista valmistelutyötä ja toimeenpanoa. Ryhmä on aloittanut toimintansa helmikuussa 2022 ja kokoontuu noin kerran kuussa.

Keskustelussa nousi esiin tarve varmistaa eri ryhmien välistä työnjakoa päällekkäisyyksien ehkäisemiseksi. Tarkennusta muun muassa Talent Boost ohjausryhmän ja valtiosihteeriryhmän välisestä työnjaosta toivottiin. Puheenjohtaja totesi, että Talent Boost ohjausryhmän tehtävänä on linjata virkamiestasolla valmistelussa olevia asioita, valtiosihteeriryhmään viedään muun muassa poliittista linjausta ja vahvistusta vaativia asioita.

4. Sijoittajan ja etätyöntekijän oleskelulupia koskeva selvitys

Tero Mikkola (TEM) esitteli sijoittajan ja etätyöntekijän oleskelulupia koskevan selvityksen. Selvitys perustuu hallituksen puoliväliriihen linjauksiin keväältä 2021. Selvityksen mukaan sijoittajalupa on ollut kasvava trendi maailmalla 1990-luvun alusta alkaen, eri maiden väliset ohjelmat ja kriteerit luvalla kuitenkin poikkeavat toisistaan suurestikin. Selvityksen mukaan sijoittajaluvan käyttöönottoa Suomessa tulisi selvittää ja valmistella poikkihallinnollisesti. Etätyölupa on harvinaisen läntisissä maissa, IGC:n selvityksen mukaan 11:sta vastaajamaasta 7 ei aio ottaa etätyölupaa käyttöön. Koronatilanne kuitenkin lisännyt kiinnostusta etätyölupaa kohtaan. Suomessa etätyölupa voitaisiin toteuttaa tilapäisen oleskeluluvan kautta tai vaihtoehtoisesti uuden lupakategorian kautta.

Keskustelussa tuotiin esiin, että kiinnostus erityisesti etätyöluvan mukanaan tuomiin mahdollisuuksiin on kasvanut, erityisesti matkailuteollisuuden saralla. Esiin nostettiin myös, että etätyöluvan osalta on tärkeää, että myös muu maahantulon ja asettautumisen palveluprosessi ja – polku on kunnossa, mikäli etätyölupa otetaan käyttöön.

Selvitys otettiin tiedoksi. Selvitys on seuraavaksi käsittelyssä valtiosihteeriryhmässä, jonka jälkeen tarkastellaan jatkotoimenpiteitä.

5. Osaajien oleskelulupaprosessien digitaalinen infrastruktuuri – OLEDIGI RRF-investointihankkeen esittely

Essi Lojander (TEM) esitteli OLEDIGI RRF-investointihankkeen. Investointihankkeen taustalla on poikkihallinnollinen ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishanke, jonka tavoitteena on 30 vuorokauden käsittelyaika kaikille työ- ja opiskeluperusteisille oleskeluluvuille sekä 14 vuorokauden käsittelyaika erityisasiantuntijoille, kasvuyrittäjille ja heidän perheenjäsenilleen. Kehittämishanke sisältää lainsäädännön kehittämistä, viranomaismenettelyjen ja prosessien uudistamista, sekä järjestelmäkehitystä. Kehittämishankkeessa tuotettavien lainsäädäntö- ja prosessi-uudistuksien teknistä ja viestinnällistä toimeenpanoa varten haettiin 20 milj. eur investointi EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF). RRF-investoinnista käytetään ”Osaajien oleskelulupaprosessin digitaalinen infrastruktuuri” eli OLEDIGI-nimeä.

Investoinnin yleistavoitteena on sujuvan, nopean ja digitalisoidun maahanmuuttoprosessin kehittäminen oleskelulupaprosessien kautta. Investoinnilla toteutetaan ensisijaisesti kehityskohteita,

jotka ovat oleskelulupaprosessin nopeuttamisen kannalta kriittisiä. TEM on investoinnin ohjauksen vastuuministeriö. OLEDIGI-investointia koordinoidaan poikkihallinnollisesti.

Keskustelussa tuotiin esiin käsittelyajan käsitteen haaste, joka ei ota huomioon esimerkiksi asiakaspalveluajan saamiseen kuluvaan aikaan. Käsittelyaikoja tulisi tarkastella laajemmin ja ottaa huomioon myös aika ennen oleskeluluvan käsittelyyn ottamista. Esimerkiksi EU-rekisteröintien osalta asiakaspalveluajan saaminen pitkittää asiakkaan todellista odotusaikaa.

6. Osaajahoukuttelun toimet ja kampanjat. Saavutetut tulokset ja tarpeet uusille linjauksille Ukrainan sodan takia.

Jonna Korhonen (OKM) ja Pipa Turvanen (TEM) esittelivät osaajahoukuttelun toimet ja Ukrainan sodan ennakoitua vaikutukset houkuttelutoimenpiteisiin. Venäjään ja Ukrainaan suunnitelluille houkuttelutoimenpiteille ja kampanjoille kartoitetaan mahdollisia uusia kohdemaita ja houkuttelukampanjoiden viestikärkeä on mukautettu.

Opiskelijoiden houkuttelun osalta Ukrainan sodan vaikutukset tulevat näkymään erityisesti siitä syystä, että Venäjä on Suomen tärkeimpiä koulutusperusteisen maahanmuuton lähtömaita. Ulkomaalaiset opiskelijat ovat edelleen tervetulleita suomalaisiin korkeakouluihin kansalaisuudesta riippumatta, ja kaikenlainen vihapuhe ja syrjintä kansalaisuuteen perustuen tuomitaan jyrkästi. Ukrainan sodalla on suuria vaikutuksia myös työntekijöiden houkuttelutoimenpiteisiin. Vuonna 2021 Venäjän ja Ukrainan kansalaisille myönnettiin noin 45 % kaikista työn perusteella myönnettyistä oleskeluluvista. Venäjä on ollut Talent Boost –kärkikohdemaana syksyllä 2021 ohjausryhmässä tehdyn linjauksen mukaan. Osaajahoukuttelua on jatkettu muilla kohdemarkkinoilla, mutta kampanjaviestintää on sopeutettu. Uutena viestintäkärkenä on ”Stable Nordic Society”.

Aiemmin toteutetut osaajahoukuttelukampanjat ja tiedot niistä lisätään aiemmin ohjausryhmälle toimitettuun houkuttelukampanjamuistioon. Lisäksi Turvanen toi tiedoksi vuodelle 2022 suunnitellut osaajien houkuttelun toimenpiteet. Osaajien houkuttelun toimenpiteisiin, kohdemaihin ja Ukrainan sodan vaikutuksiin ja mahdollisiin linjaustarpeisiin palataan seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa.

Keskustelussa nostettiin esiin muun muassa kaikkien Business Finlandin Venäjä-toimenpiteiden keskeyttäminen 24.2.2022 alkaen. Business Finland ei tee aktiivisia Talent Boost –toimenpiteitä Venäjällä, mutta jatkaa kasvuyrittäjien oleskelulupiin liittyvien lausuntojen tekemistä viranomaismenettelynä. Keskustelussa tuotiin esiin myös se, että Ukrainan sodan vaikutuksen Suomen maakuvaan ovat jääneet odotettua vähäisemmiksi, investointipuolella sodan vaikutukset maakuvaan ovat suurempia kuin esimerkiksi osaajahoukuttelun puolella.

Nostettiin esiin myös, että tarve osaajien houkuttelulle ei ole kadonnut, mutta houkuttelutoimenpiteitä on sopeutettu muun muassa kärkiviestien osalta. Joiltain osin sota on vaikuttanut osaajien kiinnostukseen tulla Suomeen töihin, esimerkiksi Tampereen alueella on havaittu varovaisuutta osaajien suunnalta. Kysymys Suomeen tulleiden ukrainalaisten työllistymisen tukemiseen on noussut esiin useilla alueilla ja kiinnostus muun muassa yritysten suunnalta tarjota työllistymismahdollisuuksia ukrainalaisille pakolaisille on suurta.

7. Esitys valtioiden kahdenvälisiä sopimusneuvotteluja koskevan valmistelun käynnistämisestä sote-alalla

Pipa Turvanen (TEM) esitteli ohjausryhmälle linjattavaksi esityksen sote-alan kansainvälistä rekrytointia tukevien valtioiden kahdenvälisten sopimusneuvottelujen valmistelun käynnistämisestä.

Ohjausryhmä linjasi, että käynnistetään valtioiden kahdenvälisiä sopimusneuvotteluja koskeva valmistelu sote-alalle.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraava kokous

Seuraavan kokouksen ajankohdaksi on sovittu keskiviikko 1.6. klo 9-10.30 (Teams).

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:32.